

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2016/0279(COD)

8.2.2017

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za pravne zadeve

o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja (COM(2016)0595 – C8-0380/2016 – 2016/0279(COD))

Pripravljalnica mnenja: Helga Stevens

PA_Legam

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Pogajanja o Marakeški pogodbi o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (v nadaljnjem besedilu: Marakeška pogodba) so potekala na podlagi dejstva, da je Marakeška pogodba primer mešanega sporazuma, saj za nekatere teme šteje, da spadajo v pristojnost EU, druge pa v pristojnost držav članic. Podpisalo jo je že petnajst držav članic.

Pogodba šteje za zgodovinsko, saj je prva pogodba o izjemah v zvezi z avtorsko pravico, vsebuje pa tudi dejavnik človekovih pravic. Pripravljavka mnenja je predana izboljšanju dostopa do avtorskih del za slabovidne osebe. Slabovidne osebe po svetu bodo imele večji dostop do knjig pri številnih organizacijah, ki lahko pošiljajo izvode del v druge države.

Pripravljavka mnenja se je dodatno posvetovala z invalidskimi organizacijami in deležniki ter razume, da je predlog Komisija deležen odobravanja. Spremembe besedila so omejene na pristojnosti Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter zagotavljajo, da je besedilo v skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov ter Marakeško pogodbo.

PREDLOGI SPREMEMB

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za pravne zadeve kot pristojni odbor, da upošteva naslednje predloge sprememb:

Predlog spremembe 1

Predlog uredbe Navedba sklicevanja 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju
Evropske unije in zlasti **člena 207**
Pogodbe,

Predlog spremembe

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju
Evropske unije in zlasti **členov 19 in 207**
Pogodbe,

Obrazložitev

Sodišče je v odstavku 113 svojega mnenja 3/15 z dne 8. septembra 2016 navedlo, da se uporabljata člena 19 in 207.

Predlog spremembe 2

Predlog uredbe Navedba sklicevanja 1 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

ob upoštevanju Protokola št. 2 k Pogodbi

Predlog spremembe 3

Predlog uredbe

Uvodna izjava 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(1) Slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja se še vedno soočajo s številnimi ovirami pri dostopu do knjig in drugega tiskanega gradiva. Potreba po večjem številu del in drugih zaščiteneh predmetov urejanja v dostopnih oblikah, ki so na voljo navedenim osebam, in izboljšanje njihovega kroženja ter razširjanja sta bila priznana na mednarodni ravni. Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (v nadaljnjem besedilu: Marakeška pogodba) je bila podpisana v imenu Unije 30. aprila 2014¹². Od pogodbenic zahteva, da določijo izjeme ali omejitve izključnih pravic imetnikov avtorske in sorodnih pravic za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih predmetov urejanja v dostopnem formatu in za čezmejno izmenjavo navedenih izvodov v dostopnem formatu. Upravičene osebe Marakeške pogodbe so slepe in slabovidne osebe, osebe z motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo, kar jim preprečuje, da berejo tiskana dela v enaki meri kot oseba brez take motnje, ali zaradi telesne invalidnosti ne morejo držati ali premikati knjige ali premikati pogleda v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje.

¹² Sklep Sveta 2014/221/EU z dne 14. aprila 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, Marakeške pogodbe o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in

Predlog spremembe

(1) Slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja se še vedno soočajo s številnimi ovirami pri dostopu do knjig in drugega tiskanega gradiva. Potreba po večjem številu del in drugih zaščiteneh predmetov urejanja v dostopnih oblikah, ki so na voljo navedenim osebam, in izboljšanje njihovega kroženja ter razširjanja sta bila priznana na mednarodni ravni. Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (v nadaljnjem besedilu: Marakeška pogodba) je bila podpisana v imenu Unije 30. aprila 2014, **Svetovna organizacija za intelektualno lastnino pa jo je sprejela že leta 2013**¹². Od pogodbenic zahteva, da določijo izjeme ali omejitve izključnih pravic imetnikov avtorske in sorodnih pravic za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih predmetov urejanja v dostopnem formatu in za čezmejno izmenjavo navedenih izvodov v dostopnem formatu. Upravičene osebe Marakeške pogodbe so slepe in slabovidne osebe, osebe z motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo, kar jim preprečuje, da berejo tiskana dela v enaki meri kot oseba brez take motnje, ali zaradi telesne invalidnosti ne morejo držati ali premikati knjige ali premikati pogleda v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje.

¹² Sklep Sveta 2014/221/EU z dne 14. aprila 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, Marakeške pogodbe o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in

slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (UL L 115, 17.4. 2014, str. 1).

slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (UL L 115, 17.4. 2014, str. 1).

Predlog spremembe 4

Predlog uredbe Uvodna izjava 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(2) Direktiva [...] si prizadeva za harmonizirano izvajanje obveznosti Unije na podlagi Marakeške pogodbe za izboljšanje razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu za upravičene osebe in njihov obtok na notranjem trgu. Direktiva od držav članic zahteva, da uvedejo obvezno izjemo za določene pravice imetnikov pravic, ki so harmonizirane s pravom Unije. Cilji te uredbe so izvajanje obveznosti iz Marakeške pogodbe v zvezi z izvozom in uvozom izvodov v dostopnem formatu v korist upravičenih oseb med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, in določitev pogojev za tak izvoz in uvoz. Taki ukrepi se lahko sprejmejo le na ravni Unije, saj izmenjava izvodov v dostopnem formatu in drugih predmetov **urejajna** zadeva komercialne vidike intelektualne lastnine. Uredba je edini primerni instrument.

Predlog spremembe 5

Predlog uredbe Uvodna izjava 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(3) Ta uredba bi morala zagotoviti, da se lahko v tretje države, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, izvozijo izvodi knjig, periodičnih publikacij, časopisov, revij in drugih pisnih del, notnih zapisov ter drugega tiskanega gradiva v dostopnem

Predlog spremembe

(2) Direktiva [...] si prizadeva za harmonizirano izvajanje obveznosti Unije na podlagi Marakeške pogodbe za izboljšanje razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu za upravičene osebe v **vseh državah članicah EU** in njihov obtok na notranjem trgu. Direktiva od držav članic zahteva, da uvedejo obvezno izjemo za določene pravice imetnikov pravic, ki so harmonizirane s pravom Unije. Cilji te uredbe so izvajanje obveznosti iz Marakeške pogodbe v zvezi z izvozom in uvozom izvodov v dostopnem formatu v korist upravičenih oseb med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, in določitev pogojev za tak izvoz in uvoz. Taki ukrepi se lahko sprejmejo le na ravni Unije, saj izmenjava izvodov v dostopnem formatu in drugih predmetov **urejanja** zadeva komercialne vidike intelektualne lastnine. Uredba je **zato** edini primerni instrument.

formatu, ki so bili izdelani v kateri koli državi članici v skladu z nacionalnimi določbami na podlagi Direktive [...]. Dostopni formati vključujejo Braillovo pisavo, velik tisk, prilagojene e-knjige, zvočne knjige in radijske oddaje. Distribucijo, posredovanje ali dajanje izvodov v dostopnem formatu na voljo osebam z motnjami branja ali pooblaščenim subjektom v tretji državi bi morali izključno nepridobitno opravljati pooblašчени subjekti s sedežem v Uniji.

Predlog spremembe 6

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

formatu, ki so bili izdelani v kateri koli državi članici v skladu z nacionalnimi določbami na podlagi Direktive [...]. Dostopni formati vključujejo Braillovo pisavo, velik tisk, prilagojene e-knjige, zvočne knjige in radijske oddaje. Distribucijo, posredovanje ali dajanje izvodov v dostopnem formatu na voljo osebam z motnjami branja ali pooblaščenim subjektom v tretji državi bi morali izključno nepridobitno opravljati pooblašчени subjekti s sedežem v Uniji.

Predlog spremembe

(4a) S to uredbo bi bili treba zagotoviti, da pogodbenice v skladu s členom 9 Marakeške pogodbe zagotavljajo finančne in človeške vire za lažjanje mednarodnega sodelovanja med pooblaščenimi subjekti, ustrezne razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu in čezmejne izmenjave teh izvodov.

Predlog spremembe 7

Predlog uredbe

Uvodna izjava 5 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(5a) Vladne smernice ali zglede dobre prakse o posredovanju izvodov v dostopnih formatih za upravičene osebe po pogojih Marakeške pogodbe bi bilo treba pripraviti v posvetovanju s predstavniškimi skupinami pooblaščenih subjektov, kot so združenja in konzorciji knjižnic, skupaj z drugimi pooblaščenimi subjekti za produkcijo izvodov v izvodih v dostopnem formatu ter uporabniki in

Predlog spremembe 8

Predlog direktive Uvodna izjava 7

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(7) Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: UNCRPD), katere pogodbenica je EU, invalidom zagotavlja pravico do dostopa do informacij in pravico do sodelovanja v kulturnem, gospodarskem in družbenem življenju enako kot drugim. UNCRPD od pogodbenic zahteva, da skladno z mednarodnim pravom sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi preprečujejo, da bi zakoni o varstvu intelektualne lastnine nerazumno ali diskriminatorno ovirali dostop invalidov do kulturnega gradiva.

Predlog spremembe

(7) Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: UNCRPD), katere pogodbenica je EU **od 21. januarja 2011 in ki je zavezujoča za države članice Unije**, invalidom zagotavlja pravico do dostopa do informacij in **komuniciranja ter** pravico do sodelovanja v kulturnem, gospodarskem in družbenem življenju enako kot drugim. UNCRPD od pogodbenic zahteva, da skladno z mednarodnim pravom sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi preprečujejo, da bi zakoni o varstvu intelektualne lastnine nerazumno ali diskriminatorno ovirali dostop invalidov do kulturnega gradiva.

Predlog spremembe 9

Predlog uredbe Člen 2 – odstavek 1 – točka 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(1) „delo ali drugi predmeti urejanja“ pomeni delo v obliki knjige, periodične publikacije, časopisa, revije ali druge pisne oblike, vključno z notnimi zapisi in povezanimi ilustracijami, v katerem koli mediju, tudi v zvočni obliki, kot so zvočne knjige, ki so zaščitene z avtorsko ali sorodnimi pravicami ter se objavijo ali drugače zakonito dajo na voljo javnosti;

Predlog spremembe

(1) „delo ali drugi predmeti urejanja“ pomeni delo v obliki knjige, periodične publikacije, časopisa, revije ali druge pisne oblike, vključno z notnimi zapisi in povezanimi ilustracijami, v katerem koli **spletnem ali nespletnem** mediju, tudi v zvočni obliki, kot so zvočne knjige, ki so zaščitene z avtorsko ali sorodnimi pravicami ter se objavijo ali drugače zakonito dajo na voljo javnosti;

Predlog spremembe 10

Predlog direktive

Člen 2 – odstavek 1 – točka 2 – točka c

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(c) oseba, ki ima motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo, in posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take motnje ali invalidnosti, ali

Predlog spremembe

(c) oseba, ki ima motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo, **ali drugo učno težavo**, in posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take motnje ali invalidnosti, ali

Predlog spremembe 11

Predlog uredbe

Člen 5 – odstavek 1 – točka d

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(d) objavlja in posodablja, če je to primerno, na svojem spletišču, informacije o tem, kako izpolnjuje obveznosti iz točk (a) do (c).

Predlog spremembe

(d) objavlja in posodablja, če je to primerno, na svojem spletišču **ali po drugih spletnih ali nespletnih poteh**, informacije o tem, kako izpolnjuje obveznosti iz točk (a) do (c).

Predlog spremembe 12

Predlog uredbe

Člen 5 – odstavek 1 – točka d a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(da) na zahtevo zagotavlja tehnično pomoč pri dostopu do zagotovljenega gradiva;

Predlog spremembe 13

Predlog uredbe

Člen 5 – odstavek 2 – uvodni del

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

2. Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici, ki opravlja dejanja iz členov 3 in 4, na zahtevo zagotovi naslednje informacije upravičenim osebam ali

Predlog spremembe

2. Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici, ki opravlja dejanja iz členov 3 in 4, na zahtevo **na dostopen način** zagotovi naslednje informacije

imetnikom pravic:

upravičenim osebam ali imetnikom pravic:

Predlog spremembe 14

Predlog uredbe

Člen 5 – odstavek 2 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

2a. Države članice svojim pooblaščenim subjektom pomagajo pri zagotavljanju razpoložljivosti informacij o njihovih praksah na podlagi členov 3 in 4, tako da širijo informacije med pooblaščenimi subjekti in tako, da na dostopen način posredujejo informacije o njihovih politikah in praksah, tudi o čezmejni izmenjavi izvodov v dostopnem formatu zainteresiranim stranem in posameznikom.

Predlog spremembe 15

Predlog direktive

Člen 7 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

1. **Ne prej kot** [pet let po datumu začetka uporabe] **Komisija** izvede oceno te uredbe in predstavi glavne ugotovitve Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter jim, kadar je to ustrezno, priloži predloge za spremembo te uredbe.

1. **Komisija ob upoštevanju tehnološkega razvoja v kontekstu dostopnosti do** [pet let po datumu začetka uporabe] izvede oceno te uredbe in predstavi glavne ugotovitve Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter jim, kadar je to ustrezno, priloži predloge za spremembo te uredbe. **V poročilu Komisija upošteva stališča ustreznih akterjev civilne družbe, negospodarskih subjektov, vključno z invalidskimi organizacijami in organizacijami, ki zastopajo invalide in starejše.**

**PRILOGA: SEZNAM SUBJEKTOV ALI OSEB,
OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVEC MNENJA PREJEL PRISPEVEK**

Priprava tega seznama je povsem prostovoljna in je v izključni pristojnosti pripravljavke mnenja.
Pripravljavka mnenja je pri pripravi osnutka mnenja prejela prispevek od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
Evropska zveza slepih (EBU)
Evropski invalidski forum (EDF)

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

49	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
EPP	Georges Bach, Heinz K. Becker, Dieter-Lebrecht Koch; Agnieszka Kozłowska-Rajewicz,, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Veronica Lopez Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sogor, Romana Tomc
Green/EFA	Jean Lambert, Terry Reintke
S & D	Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Georgi Pirinski, Evelyn Regner, Simon Sion, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
GUE/NGL	Lynn Boylan, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo, João Pimenta Lopes
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Helga Stevens, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská?
EFDD	Laura Agea, Marco Valli
NI	Labros Fundulis (Lampros Fountoulis)

0	-

2	0
ENF	Joëlle Mélin, Dominique Martin

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Naslov	Čezmejna izmenjava med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitenih z avtorsko in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja
Referenčni dokumenti	COM(2016)0595 – C8-0380/2016 – 2016/0279(COD)
Pristojni odbor Datum razglasitve na zasedanju	JURI 6.10.2016
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	EMPL 24.11.2016
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Helga Stevens 28.11.2016
Obravnava v odboru	8.12.2016
Datum sprejetja	25.1.2017
Izid končnega glasovanja	+: 49 –: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laura Agea, Brando Benifei, Viliija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Labros Fundulis (Lampros Fountoulis), Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Evelyn Regner, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Marco Valli